

Ulp. 1 disp. D. 50, 12, 2 pr.: *si quis rem aliquam voverit, voto obligatur.*

Macrobius *Sat.* 3, 2, 6 (Kaster): *'constituam ante aras voti reus': haec vox propria sacrorum est, ut reus vocetur, qui suscepto voto se numinibus obligat, damnatus autem qui promissa vota iam solvit.*

Nonius Marcellus *de comp. doctr.* I (Müller 433, 2)

Damnare et Condempnare pro liberare positum est.

Titinius *Veliterna*:

fórtasse hau scis vótum fuisse, quó die libér foret.

Núnc eius voti condempnatust; immolavit hostiam.

Vergilius *lib. XII*:

quem damnet labor aut quo vergat pondere letum.

Turpilius *in Leucadia*:

etiam plus illanc apparare condecet,

quandoquidem voti condempnatust

Vergilius *in Bucolicis*:

damnabis tu quoque votis.

Sisenna *Hist. Lib. III*: *quo voto damnati fetum omnem dicuntur eius anni statim consecrasse.*

Servius *ad ecl. IV, 80*: *damnabis tu quoque votis]* id est cum deus praestare aliqua hominibus coeperis, obnoxios tibi eos facies ad vota solvenda, quae ante quam solvantur, obligatos et quasi damnatos homines tenent.

Cic. *de leg. II*, 22, 9

CAUTE VOTA REDDUNTO, POENA VIOLATI IURIS ESTO

Cic. *de leg. II*, 16, 41

Diligentiam votorum satis in lege dictum est † ac voti sponsio, qua obligamur deo. Poena vero violatae religionis iustam recusationem non habet.

Varr. *de lingua Lat. VI*, 60: *ab eo quoque potest dictum nominare, quod res novae in usum quom[odo] additae erant, quibus ea<s> novissent, nomina ponebant. Ab eo nuncupare, quod tunc <pro> civitate vota nova suscipiuntur. Nuncupare nominare valere apparet in legibus, ubi 'nuncupatae pecuniae' sunt scriptae.*

Fest. *de verb. sign.* (Lindsay 176, 3): *Nuncupata pecunia est, ut ait Cincius in lib. II. De officio iurisconsulti, nominata certa, nominibus propriis pronuntiata (lex XII tab. 6,1): "cum ne[xum] faciet manci]piumque, uti lingua nuncupassit, ita ius esto": id est uti nominarit, locutusve erit, ita ius esto. Vota nuncupata dicuntur, quae consules, praetores, cum in provinciam proficiscuntur, faciunt: ea in tabulis praesentibus multis referuntur. At Santra lib. II de verborum antiquitate, satis multis nuncupata conligit,*

non directo nominata significare, sed promissa, et quasi testificata, circumscripta, recepta, quod etiam in votis nuncupandis esse convenientibus.

G. HENZEN, *Acta fratrum Arvalium quae supersunt*, Berolini, 1874, 101: *Iuppiter o(p)time m(ax)ime, quae in verb[a] tibi bove aurato vovi esse futurum, quod hoc die vovi, ast tu ea ita fa[ci]s, tunc tibi donum] aurum p(ondo) XXV, argenti p(ondo) IV ex pecunia fratrum [Ar]valium nomine eorum positum iri voveo.*

Liv. VIII, 9: *in hac trepidatione Decius consul M. Valerium magna voce inclamat: 'Deorum' inquit 'ope, M. Valeri, opus est. Agedum, pontifex publicus populi Romani, praei verba quibus me pro legionibus devoveam'. Pontifex eum togam praetextam sumere iussit et, velato capite, manu subter togam ad mentum exserta, super telum subiectum pedibus stantem sic dicere: LANE, IUPPITER, MARS PATER, QUIRINE, BELLONA, LARES, DIVI NOVENSILES, DI INDIGETES, DIVI, QUORUM EST POTESTAS NOSTRORUM HOSTIUMQUE, DIIQUE MANES, VOS PRECOR, VENEROR, VENIAM PETO FERIQUE, UTI POPULO ROMANO QUIRITIIUM VIM VICTORIAMQUE PROSPERETIS; HOSTESQUE POPULI ROMANI QUIRITIIUM TERRORE FORMIDINE MORTEQUE ADFICIATIS. SICUT VERBIS NUNCUPAVI, ITA PRO RE PUBLICA QUIRITIIUM, EXERCITU, LEGIONIBUS, AUXILIIS POPULI ROMANI QUIRITIIUM, LEGIONES AUXILLAEQUE HOSTIUM MECUM DEIS MANIBUS TELLURIQUE DEVOVEO"*

CIL I 1531 [=1175]; X 5708

M · P · VERTVLEIEIS · C · F
QUOD · RE · SUA · Dī · EIDENS · ASPER
AFLEICTA · PARENS · TIMENS ·
HEIC · VOVIT · VOTO · HOC
5 SOLVTO deCVMA · FACTA
POLOVCTA LEIBEREIS · LUBE<n>
TES · DONU · DANUNT ·
HERCOLEI · MAXSUME
MERETO SEMOL · TE
10 ORANT · SE · VOTI · CREBRō
CONDEMNES

De agri cult. LXXXIII Votum pro bubus, uti valeant, sic facito. Marti Silvano in silva interdus in capita singula boum votum facito. Farris L. III et lardi P. III S et pulpae P. III S, vini S. III, id in unum vas liceto coicere. Eam rem divinam vel servus vel liber licebit faciat. Ubi res divina facta erit, statim ibidem consumito. Mulier ad eam rem divinam ne adsit neve videat quo modo fiat. Hoc votum in annos singulos, si voles, licebit vovere.

Liv. 22,10,2: *His senatus consultis perfectis, L. Cornelius Lentulus pontifex maximus consulente collegium praetore omnium primum populum consulendum de uere sacro censet: iniussu populi uoueri non posse. Rogatus in haec uerba populus: "VELITIS IUBEATISNE HAEC SIC FIERI? SI RES PUBLICA POPULI ROMANI QUIRITIIUM AD QUINQUENNIIUM PROXIMUM, SICUT UELIM [UOU]EAMQUE, SALUA SERUATA ERIT HISCE DUELLIS, QUOD DUELLUM POPULO ROMANO CUM CARTHAGINIENSI EST QUAEQUE*

DUELLA CUM GALLIS SUNT QUI CIS ALPES SUNT, TUM DONUM DUIT
POPULUS ROMANUS QUIRITUM QUOD UER ATTULERIT EX SUILLO
OUILLO CAPRINO BOUILLO GREGE QUAEQUE PROFANA ERUNT IOUI
FIERI, EX QUA DIE SENATUS POPULUSQUE IUSSERIT. QUI FACIET,
QUANDO UOLET QUAQUE LEGE UOLET FACITO; QUO MODO FAXIT
PROBE FACTUM ESTO. SI ID MORITUR QUOD FIERI OPORTEBIT,
PROFANUM ESTO, NEQUE SCELUS ESTO. SI QUIS RUMPET OCCIDETUE
INSCIENS, NE FRAUS ESTO. SI QUIS CLEPSIT, NE POPULO SCELUS ESTO
NEUE CUI CLEPTUM ERIT. SI ATRO DIE FAXIT INSCIENS, PROBE
FACTUM ESTO. SI NOCTE SIUE LUCE, SI SERUUS SIUE LIBER FAXIT,
PROBE FACTUM ESTO. SI ANTIDEA SENATUS POPULUSQUE IUSSERIT
FIERI AC FAXITUR, EO POPULUS SOLUTUS LIBER ESTO"